

Bestuurlijke tips voor buurthuizen in zelfbeheer

Door Gert Boeve, voormalig wethouder Amersfoort

In diverse gemeenten worden buurthuizen verzelfstandigd. De reden waarom en de vorm waarin verschilt per gemeente, maar de bestuurlijke dilemma's zijn vaak dezelfde. Bouwstenen heeft mij, vanwege mijn ervaring en expertise als oud-wethouder van de gemeente Amersfoort, gevraagd om bestuurlijke aandachtspunten rondom verzelfstandiging te formuleren.

Tip 1: Een helder verhaal

Maak voor jezelf helder waarom je doet wat je doet. Wat is de reden waarom je nadenkt over verzelfstandiging van wijkcentra? Want als je verhaal niet klopt, kan je politiek en maatschappelijk draagvlak wel vergeten. Blijf ook investeren in dat verhaal, in je contacten met de raad, betrokken inwoners, betrokken instellingen, de stad in het algemeen en de pers. Ik begon met een Visie op Welzijn, die in wat algemenere termen uitgangspunten beschreef. Tijdens het proces van sluiting van en tevens (deels) verzelfstandiging van wijkcentra, kon ik steeds op deze visie terugvallen. Vaak zocht ik contact met de raad, vaak werd ik ook naar de raad geroepen. Verzelfstandiging ging in Amersfoort gepaard met een bezuinigingsnoodzaak; als dat bij jou ook zo is zullen argusogen altijd je deel zijn.

Tip 2: Duidelijke beweegredenen

Er zijn verschillende redenen waarom gemeenten het beheer van buurthuizen aan bewoners willen overlaten.

- a) Financieel ; de gemeente heeft er simpelweg geen geld meer voor.
- b) Exploitatie vastgoed; bekend is dat er een overschot is aan vastgoed wat efficiënter gebruikt kan worden.
- c) Visie; welzijn nieuwe stijl vraagt om herverkaveling rollen overheid - instellingen - inwoners, waarbij eigen beheer door inwoners een vorm is (al dan niet met ondersteuning), die sterk aan populariteit wint, bij zowel beleidmakers als bij betrokken inwoners.

Het is belangrijk dat je op de hoogte bent van deze redenen. Het verhaal wordt sterker als je verschillende redenen combineert. Is je vastgoedportefeuille op orde? Zijn boek- en marktwaarden bekend? Hoe hoog zijn de exploitatiekosten? Praten de mensen van vastgoed geregeld met de 'programmeurs' van de buurthuizen? Mijn ervaring is dat dit vaak zeer gescheiden werelden zijn.

Tip 3: Goed voorbereid

Bereid je goed voor, maar reken er ook op dat je steeds voor nieuwe, onbekende vragen komt te staan. Jij bent degene die de organisatie steeds de ruimte geeft. Dit vereist flexibiliteit en je zult binnen (een beperkt aantal) kaders, alles uit de kast moeten halen om verzoeken positief tegemoet te treden. Jij geeft een (voormalige?) overheidstaak over aan inwoners: geef ze dan ook de ruimte naar eigen inzichten te werk te gaan. En hoe goed je ambtenaren ook zijn; persoonlijke oprechte betrokkenheid is de helft van het (gemeentelijke) werk. Daarmee ben je ook je ambtenaren weer tot steun. Let op: blijf wel bij je kaders. Ik was naar buiten altijd zeer duidelijk waarover wel en niet te onderhandelen viel en naar binnen was ik altijd duidelijk over wat ik wanneer wilde bereiken. Maar daarentegen was ik wel zelf altijd beschikbaar, of het nou tijdens kantooruren was, of ruim daarbuiten.

Tip 4: Laat het proces van de stad zijn

Laat het proces van de stad zijn en maak jezelf (zoveel als mogelijk) gelijkwaardig. Dit neemt eventueel bestaand argwaan weg. Per slot van rekening helpen deze betrokken inwoners de overheid om de stad en samenleving prettig te houden. Ik heb bijvoorbeeld een extern expertiseteam ingezet dat door de gemeente betaald, maar voor groepen gratis advies aanbod. Doordat het externen waren, waren ze minder bedreigend dan dat een gemeenteambtenaar zou zijn geweest. Bovendien konden de gemeenteambtenaren dan in hun rol blijven. Ik heb dit proces zeer interessant gevonden. Maak er ook iets plezierigs van! Welzijn nieuwe stijl, inwoners zelf aan het roer, het is helemaal van deze tijd van kritische, maar betrokken buurtbewoners en vermaatschappelijking van overheidstaken.

Tip 5: Bezuinig en besteed

Als je moet/wilt bezuinigen, bezuinig dan meer dan je moet en zet het 'extra' geld weer in voor wijkwelzijn. Van dit geld werd o.a. : een ingroeihuurregeling gefinancierd voor groepen die eerder gratis onderdak hadden; een startsubsidie beschikbaar gesteld voor groepen die er in slaagden een centrum te gaan runnen; besteed aan het Makelpunt Amersfoort en het expertiseteam. Dit zijn zinvolle bestedingen, die bovendien het proces vergemakkelijken. Overigens stelde ik nooit geld beschikbaar voor structurele ondersteuning, maar altijd 'aan de voorkant', als steun in de rug.

Gert Boeve is voormalig wethouder voor Zorg & Welzijn en coördinerend wethouder Amersfoort Vernieuwt (binnenstedelijke vernieuwing) van de gemeente Amersfoort. Tijdens zijn wethouderschap is de Visie op Welzijn vastgesteld, zijn bezuinigingen doorgevoerd en zijn sommige wijkcentra gesloten en anderen verzelfstandigd. De bestuurlijke processen rondom welzijn nieuwe stijl, bewonersparticipatie en (verzelfstandiging van) maatschappelijk vastgoed interesseren Gert heel erg.